

Programowanie strukturalne – język C

Dr inż. Sławomir Samolej
D102 C, tel: 865 1766,
email: ssamolej@prz-rzeszow.pl
WWW: ssamolej.prz-rzeszow.pl

Funkcje obsługujące wyjście programu (konsola)

- putchar(); - wypisanie pojedynczego znaku
- puts(); - wypisanie pojedynczego tekstu
- printf(); - formatowane wypisywanie tekstów i danych

Przykładowy program: [1 wyjście.sln](#)

Funkcje obsługujące wejście programu (konsola)

- `znak=_getche()` – pobranie 1 znaku z konsoli bez potwierdzenia „Enter”
- `znak=_getchar_nolock();` - pobranie 1 znaku z konsoli, wymagane jest potwierdzenie „Enter” (dawniej: `getchar()`)
- `gets();` - pobranie 1 linijki tekstu
- `scanf();` - sformatowane pobieranie

Przykładowy program: [2 wejście.sln](#)

Operator przypisania

W języku C przypisanie wartości zmiennej odbywa się przy pomocy operatora „nadaj wartość”, np.:

```
{      int a;  
      a=34; // a nadaj wartość 34  
}
```

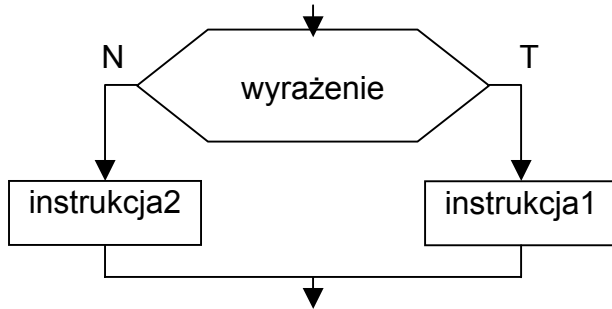
Operatory arytmetyczne

Operator	Operacja
-	odejmowanie
+	dodawanie
*	mnożenie
/	dzielenie
%	reszta z dzielenia

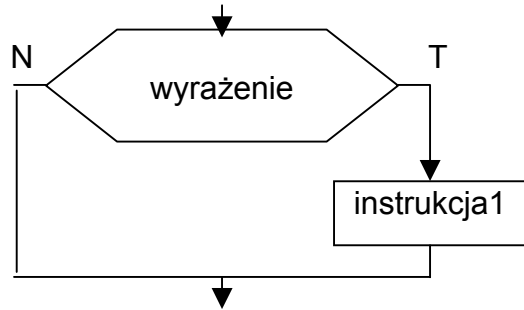
```
// wybrane operacje arytmetyczne:  
{  
int a, b, c;  
    a=5; b=6;  
c=a+b; printf(“%d\n”,c);  
c=5%6; printf(“%d\n”,c); //reszta z dzielenia  
                        //5 przez 6  
}
```

Przykładowy program: [3 operat aryt.m.sln](#)

Instrukcja warunkowa if


```
if (wyrażenie)
instrukcja1
else
instrukcja2
```



```
if (wyrażenie)
instrukcja1
```

// Przykład instrukcji if:

```
{
    int a=4, b=5;
    if (a > b)           //jeśli a > b
        printf ("A>B"); // to pisz: A>B
    else
        printf ("A<=B"); // w przeciwnym wypadku pisz A<=B
}
```

Operatory porównania

Operator	Operacja
a == b	Czy a jest równe b?
a != b	Czy a jest różne od b?
a > b	Czy a jest większe od b?
a < b	Czy a jest mniejsze od b?
a >= b	Czy a jest większe lub równe od b?
a <= b	Czy a jest mniejsze lub równe od b?

Przykładowy program:

[4 oper por.sln](#)

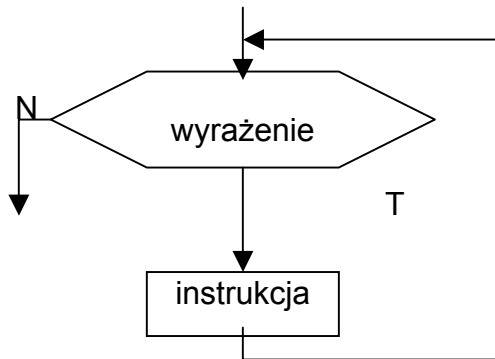
```
{ // Sprawdzenie, czy liczba jest parzysta
    int a,b;
    scanf("%d",&a);
    b=a%2;
    if(b==0) printf("liczba %d jest parzysta",a);
    else    printf("liczba %d jest nieparzysta",a);
}
```

Operatory logiczne

Operator	Operacja
&&	Logiczne „i”
	Logiczne „lub”
!	Logiczne „nieprawda, że”

```
{ // sprawdzenie czy liczba należy do przedziału:  
float a=28.4;  
if (a>27.0 && a <= 30.0)  
    printf("liczba %f należy do przedziału (28.0 30.0]\n",a);  
else  
    printf("liczba %f NIE należy do przedziału (28.0 30.0]\n",a);  
}
```


Instrukcja cyklu **while**

while(wyrażenie)
instrukcja

```
{  
// Wypisanie ciągu: 0,1,...,9  
int i;  
i=0;  
while(i<10)  
{  
    printf("%d\n",i);  
    i=i+1;  
}  
}
```

Przykładowy program:

[5_petla_while.sln](#)

Operatory bitowe

Operator	Operacja
&	Bitowe i (and)
	Bitowe lub (or)
^	Bitowe xor
~	Bitowe zaprzeczenie
>>	Przesunięcie bitowe w prawo
<<	Przesunięcie bitowe w lewo

	Wynik (bin)	Wynik (hex)
A	01101011	0x6B
B	00110011	0x33
A & B	00100011	0x23
A B	01111011	0x7B
A ^ B	01011000	0x58
~ A	10010100	0x94
A << 2	10101100	0xAC
A >> 2	XX011010	(XX==00) 0x1A

Przykładowy program:

[6 bitowe.sln](#)

```
{// Ustawianie określonych bitów:  
  unsigned char a = 0xF0;  
  printf("a=%2x\n",a);  a = a | 0x03;  printf("a=%2x\n",a);  
// Zerowanie określonych bitów  
  a = 0xF0;  
  printf("a=%2x\n",a);  a = a & 0xCF;  printf("a=%2x\n",a);}
```

Operatory przypisania

Op.	Przykład:	Zapis równoważny:
=	a = b;	a = b; (:= - Pascal)
+=	a += b;	a = a + b;
-=	a -= b;	a = a - b;
*=	a *= b;	a = a * b;
/=	a /= b;	a = a / b;
%=	a %= b;	a = a % b;
<<=	a <<= b;	a = a << b;
>>=	a >>= b;	a = a >> b;
&=	a &= b;	a = a & b;
^=	a ^= b;	a = a ^ b;
=	a = b;	a = a b;

Operatory unarne

++	a++	a = a + 1;	a+=1;
	++a	a = a + 1;	a+=1;
--	a--	a = a - 1;	a-=1;
	--a	a = a - 1;	a-=1;
-	-a	a = -a;	// zmiana znaku zmiennej

```
{ // Uwaga: operatory ++ i -- inaczej pracują przy
// operatorze przypisania:
int a = 10, b = 0;
b = a++;
printf("a=%d, b=%d\n",a,b);           // a==11, b==10

b = 0;
a = 10;
b = ++a;
printf("a=%d, b=%d\n",a,b);}        // a==11, b==11
```

Operator rozmiaru - sizeof

```
// sizeof wyrażenie | sizeof(wyrażenie)
// sizeof (nazwa typu)
{ char c1;
  char tekst[]="To jest tekst";
  char napis[80]="Ala ma kota";
  int i1;
  short int i2;
  long int i3;
  float r1;
  long float r2;
  double r3;
  long double r4;
  int *p;
  puts("Wykryte dlugosci zmiennych i tekstow");
  printf("char: %2d\n",sizeof(char));
  printf("tekst: %2d\n",sizeof(tekst));
  printf("napis: %2d\n",sizeof(napis));
  printf("int : %2d\n",sizeof(int));
  printf("short int: %2d\n",sizeof(short int));
  printf("long int : %2d\n",sizeof(long int));
  printf("float : %2d\n",sizeof(float));
```

```
printf("long float: %2d\n",sizeof(long float));
printf("double: %2d\n",sizeof(double));
printf("long double : %2d\n",sizeof(long
double));
printf("mienna r4 : %2d\n",sizeof(r4));
printf("wskaznik: : %2d\n",sizeof(p));}
```

Wykryte dlugosci zmiennych i tekstow

char	: 1
tekst:	: 14
napis	: 80
int	: 4
short int	: 2
long int	: 4
float	: 4
long float	: 8
double	: 8
long double	: 8
mienna r4	: 8
wskaznik:	: 4

Konwersje typów

```
// (nazwa typu) wyrażenie
//
{ char c = 'x';
  int i = 70;
  float f = 345.6789;
  printf("\nWartosci początkowe:");
  printf("\n c='\%c', i=%d, f=%f",c,i,f);

  printf("\n Konwersja:");
  printf("\n (int) c = %d", (int)c);
  printf("\n (float) c = %f", (float)c);

  printf("\n (int) f = %d", (int)f);
  printf("\n (char) f = %d", (char)f);
}
```

Wartosci początkowe:
c='x', i=70, f=345.678894
Konwersja:
(int) c = 120
(float) c = 120.000000
(int) f = 345
(char) f = 89

Operator warunkowy | Operator przecinkowy

```
{  
  int a = 0;  
  a = a < 20 ? 50 : 20;  
  printf("a=%d\n",a);  
}
```

a=50

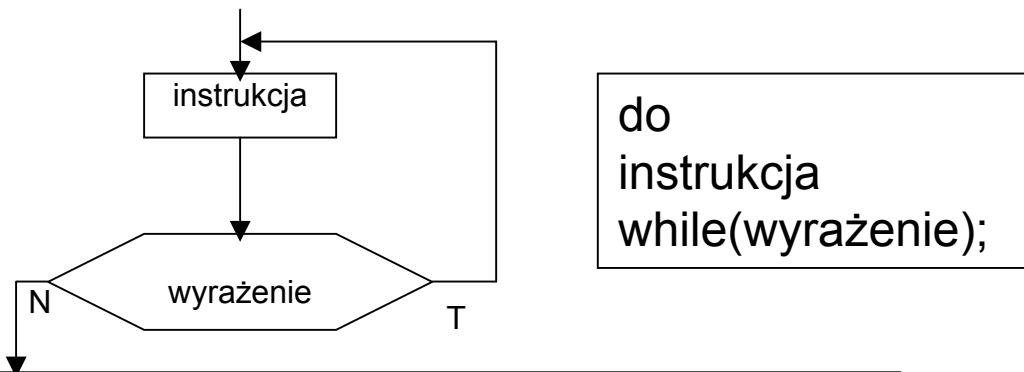
```
{  
  int a,b,c,w;  
  w=(a=5, b=8, c= a+b);  
  printf("w=%d\n",w);  
}
```

w=13

Priorytety operatorów

1. () [] -> .
2. ! ~ ++ -- -(typ) *(wskaźnikowy) & (wskaźnikowy) sizeof
3. * / %
4. + -
5. << >>
6. < <= >= >
7. == !=
8. & (bitowe)
9. ^
10. |
11. &&
12. ||
13. ?:
14. = += -= *= /= ...
15. ,

Instrukcja cyklu *do..while*

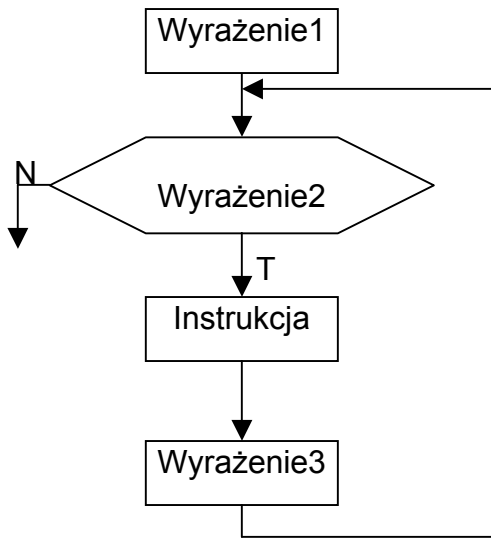
```
do  
instrukcja  
while(wyrażenie);
```

```
// Wypisanie liczb nieparzystych „normalnie”,  
// a liczb parzystych jako pomnożonych przez 2.  
#include <stdio.h>  
void main(void)  
{  
    char a=10;  
    do  
    {  
        a=a-1;  
        if(a%2==1)  
            printf("a=%d\t",a);  
        else  
            printf("a=%d\t",2*a);  
    }  
    while(a>0);  
}
```

Przykładowy program:

[7_petla_do_while.sln](#)

Instrukcja cyklu *for*


```
Wyrażenie1  
while (Wyrażenie2)  
{  
    Instrukcja  
    Wyrażenie3  
}
```

```
for(Wyrażenie1;Wyrażenie2;Wyrażenie3)  
Instrukcja
```

```
{ int i;  
  for(i=0;i<10;i++)  
  { printf("%d ",i); }  
}
```

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

```
{ int i,j;  
  for(i=0,j=10;i<10;i++,j--)  
  { printf("%d %d | ",i,j); }  
}
```

0 10 | 1 9 | 2 8 | 3 7 | 4 6 | 5 5 | 6 4 | 7 3 | 8 2 | 9 1 |

Instrukcja *break*

| instrukcja *continue*

```
// Przerwanie odczytu ciągu
// znaków, jeśli napotka się
// spację lub tabulację:
{ char c;
  do
  { c=getchar();
    if(c==' '||c=='\t') break;
    putchar(c);
  }
  while(c!='\n');
}
```

```
// sumowanie tylko dodatnich
// elementów ciągu:
{ int a, suma=0;
  do
  { scanf("%d",&a);
    if(a<0) continue;
    suma+=a;
  }
  while(a!=0);
  printf("suma=%d\n",suma);
}
```

Instrukcja *switch*

```
// Zliczenie ilości wystąpień a, b, c
// w tekście:
{ char c;
  int la, lb, lc;
  la=lb=lc=0;
  do
  { c=getchar();
    if(c=='a') la++;
    else
      if(c=='b') lb++;
      else
        if(c=='c') lc++;
  }while(c!='\n');
  printf("la=%d, lb=%d, lc=%d",la,lb,lc);
}
```

```
// Zliczenie ilości wystąpień a, b, c
// w tekście:
{ char c;
  int la, lb, lc;
  la=lb=lc=0;
  do
  { c=getchar();
    switch(c)
    { case 'a': la++; break;
      case 'b': lb++; break;
      case 'c': lc++; break;
      default : break;
    }
  }while(c!='\n');
  printf("la=%d, lb=%d, lc=%d",la,lb,lc);
}
```

Instrukcja *goto*

```
{ int a=0;
pocz:
    a++;
    printf("%d\n",a);
    if(a>5) goto koniec;
    goto pocz;
koniec:
    ;
}
```

1

2

3

4

5

6

Funkcje - wprowadzenie

- Pojęcie funkcji wprowadzono w języku C w celu umożliwienia tworzenia podprogramów – fragmentów programów, które mają zdefiniowany interfejs z otoczeniem i mogą być wykorzystywane wielokrotnie w obrębie danego programu lub stosowane w wielu pisanych programach.
- Typowy program w języku C jest zestawem definicji funkcji oraz sposobu ich wywoływania.
- Programy w języku C tworzy się przez włączenie potrzebnych bibliotek, a następnie uzupełnienie brakującej funkcjonalności.
- Biblioteki funkcji są też często sprzedawane lub udostępniane w celu możliwości rozwijania danej klasy programów.
- Podstawową umiejętnością projektanta oprogramowania jest wydzielenie zadań, które mają być wykonywane przez osobne podprogramy. Umożliwia to rozdzielenie prac na zespół programistów.
- Często zadania wyznaczone dla pojedynczej osoby dzieli się na jeszcze mniejsze podprogramy. Zapewnia to większą czytelność.

Funkcje - definiowanie

```
#include <stdio.h>

//Lista prototypów funkcji:
int kukulka(int ile);

//Główna funakcja programu: main:
void main(void)
{
    int m = 20;
    printf("Zaczynamy\n");
    m=kukulka(5);
    printf("\n Na koniec m = %d\n",m);
}
int kukulka(int ile)
{
    int i;
    for(i=0;i<ile;i++)
    { printf("Ku-ku !"); }
    return 77;
}
```

- Program w języku C zawsze rozpoczyna wykonywanie od funkcji main

- Funkcja identyfikowana jest przez nazwę, wywołanie funkcji, to napisanie nazwy.
- Wywołanie funkcji powoduje rozpoczęci jej wykonywania – przeskok do fragmentu programu zapisanego w funkcji.

- Funkcja może przyjąć listę argumentów

- Funkcja może zwrócić 1 wartość

Funkcje - uwagi

- Argument funkcji (parametr wywołania funkcji) jest standardowo przekazywany przez wartość, czyli do funkcji trafia LICZBA, a nie miejsce w pamięci, gdzie się ona znajdowała.
- Argumenty funkcji przekazywane przez wartość mogą być wewnątrz niej traktowane jak zmienne lokalne. Zmiana takiej zmiennej nie spowoduje zmiany wartości „zewnętrznej” komórki pamięci.
- Istnieje możliwość innego przekazywania parametrów do funkcji – przez wartość; zostanie omówiona ona dalej.
- Obliczona wartość zwracana przez funkcję jest przekazywana do wyznaczonej zmiennej, która będzie ją przechwytywać.
- Wnętrze funkcji jest zwyczajnym blokiem programu {...}, w którym można definiować zmienne, tworzyć wyrażenia, wywoływać inne funkcje.
- Aby funkcja mogła być wywołana, jej nazwa przed wywołaniem musi być programowi znana:
 - Albo jest gdzieś podany prototyp funkcji;
 - Albo prototyp funkcji jest w pliku nagłówkowym (xxx.h).
- Przykładowy program: [9 funkcje2.sln](#)

Tablice jednowymiarowe

- Tablica jest ciągiem identycznych elementów znajdujących się jeden za drugim w pamięci. Podstawowe informacje o tablicy to jej długość i typ danych jej elementów, np.:

```
int tab1[30]; // 30-elementowa tablica elementów typu int  
char tekst[10]; // 10-elementowa tablica elementów typu char (tablica  
//tekstowa)
```
- Odwołać się do elementu tablicy można przez indeks do tego elementu np.:

```
int tab2[4]={2,5,6,7};  
int a, b;  
a=tab2[0]; // zmiennej a przypisz zawartość pierwszego elementu tablicy tab2  
b=tab2[3]; // zmiennej b przypisz zawartość ostatniego elementu tablicy tab2  
tab2[2]=45; // elementowi tablicy o indeksie 2 nadaj wartość 45
```
- Uwaga: **Indeksowanie tablicy odbywa się zawsze od 0!** Ostatni element ma indeks równy (rozmiar tablicy) – 1!
- Przykładowy program: [10 tab1.sln](#)

Tablice tekstowe

- Tablice o elementach typu char mogą przechowywać teksty. Tekst w języku C jest ciągiem znaków (typu char) zakończonych liczbą 0. Liczbę 0 w tablicach tekstowych często koduje się przy pomocy specjalnego znaku: '\0'. Jeśli chcemy zachować w tablicy o elementach typu char pewien tekst, możemy zainicjalizować tablicę w pamięci, a następnie przypisać jej stałą tekstową, np.:
`char tekst1[100]="To jest tekst";`
- W pamięci w poszczególnych elementach tablicy zapisane zostaną kolejne znaki tekstu, a na koniec '\0':
`tekst1[0]=='T', tekst1[1]=='o', tekst1[2]==' ', ..., tekst1[12]='t', tekst1[13]=='\0',`
- Przy inicjalizacji tablicy należy zwrócić uwagę na rozmiar tablicy. Rozmiar powinien być wystarczający do przechowania tekstu. W przykładowej tablicy tekst1 o rozmiarze 100 elementów, zapamiętany został tekst o długości 13 znaków (w długości tekstu nie uwzględnia się znaku '\0' na końcu każdego tekstu). Podczas przetwarzania tekstów z reguły nie uwzględnia się faktycznej długości tablicy, a raczej długość tekstu w niej zawartego.
- Przykładowy program: [11 tab txt.sln](#)

Tablice wielowymiarowe

- Tablicę 2-wymiarową można przedstawić jako pewien zestaw tablic 1-wymiarowych np.:

```
float tab1[3][4];
```

tab1 można interpretować jako tablicę 3-elementową złożoną z tablic 4-elementowych.

- Tablicę 3-wymiarową można traktować jako zestaw tablic 2-wymiarowych itd.
- W przypadku tablicy 2-wymiarowej indeksy można traktować jako numer wiersza i numer kolumny.
- Dostęp do elementów tablicy uzyskuje się najprościej przez podanie odpowiedniego zestawu indeksów np.:

```
int a[3][2]=    {    {2,3},  
                {4,8},  
                {1,4}  
              };
```

```
int c;
```

```
a[0][0]=0;    // elementowi o indeksie (0,0) nadaj wartość 0;
```

```
c=a[0][1];    // zmiennej c przypisz zawartość elementu tablicy a o indeksach  
              // (0,1)
```

- Przykładowy program: [12 tab 2n.sln](#)

Funkcje i tablice liczbowe

```
#include <stdio.h>
int max_el(int t[], int roz_tab); // Jesli przekazyje sie do funkcji
                                   // tablice, to trzeba podac jej rozmiar osobno.

void main(void)
{
    int tab[3]={12,445,23};
    int max;
    max=max_el(tab,3);
}

int max_el(int t[],int roz_tab)
{
    int m_el=t[0],i;
    for(i=1;i<roz_tab;i++)
        if(t[i]>m_el) m_el=t[i];
    return m_el;
}
```

Funkcje i tablice tekstowe

```
#include <stdio.h>
int str_len(char text[]);

void main(void)
{
    char t1[]="to jest tekst";
    int len;
    len=str_len(t1);
    puts("Tekst:");
    puts(t1);
    printf("ma dlugosc: %d\n",len);
}

int str_len(char text[])
{
    int i=0;
    while(text[i]!=0)
    { i++;
    }
    return i;
}
```

Tekst:
to jest tekst
ma dlugosc: 13

Wskaźniki - wprowadzenie

- Wskaźniki to zmienne, które zawierają adres innej zmiennej. Do utworzenia zmiennej wskaźnikowej służy operator „*”, np.:

```
char *wsk1;           // wskaźnik na zmienną typu char
int *ptr1;           // wskaźnik na zmienną typu int
float *f_ptr;       // wskaźnik na zmienną typu float
```
- Do przekazania wskaźnikowi adresu pewnej zmiennej służy operator „&”, np.:

```
int* i_ptr;
int a;
a=10;
i_ptr=&a;           //wskaźnikowi i_ptr przypisz adres zmiennej a
```
- Aby uzyskać wartość wskazywanej przez wskaźnik zmiennej należy posłużyć się operatorem „*”, np.:

```
char c1='a',c2;
char *c_ptr;
c_ptr=&c1;         //wskaźnikowi c_ptr przypisz adres zmiennej c1
c2=*c_ptr;       //do zmiennej c2 wpisz wartość pokazywaną przez wskaźnik
                 c_ptr
```
- Podobnie, mając wskaźnik na pewną zmienną można dokonać zmiany zawartości tej zmiennej, np.:

```
float dana1=2.3;
float *f_ptr=&dana1; //wskaźnikowi f_ptr przypisz adres zmiennej dana1
*f_ptr=3.8;        //w miejsce wskazywane przez wskaźnik wpisz 3.8 (oznacza to
                 //, że zmodyfikowano stan zmiennej dana1)
```
- Przykładowy program: [13 wsk1.sln](#)

Wskaźniki jako argumenty funkcji

- W języku C można przekazywać parametry do funkcji na dwa sposoby: przez wartość i przez wskazanie na zmienną. Gdy parametry są przekazywane przez wartość, to po zakończeniu działania funkcji stan zmiennych, które posłużyły do przekazania informacji o swoim stanie nigdy nie ulega zmianie. Przekazanie parametru przez wskazanie na zmienną (wskaźnik) umożliwia dokonania modyfikacji tej zmiennej wewnątrz funkcji.

```
#include <stdio.h>
```

```
int a=4,b=8;
```

```
int c=3,d=7;
```

```
void swap1(int x, int y);
```

```
void swap2(int *x, int *y);
```

```
void main(void)
```

```
{printf("Zmienne a, b przed wykonaniem funkcji swap1: %d, %d\n",a,b);
```

```
printf("Zmienne c, d przed wykonaniem funkcji swap2: %d, %d\n",c,d);
```

```
swap1(a,b); // przekazanie parametrow przez wartosc
```

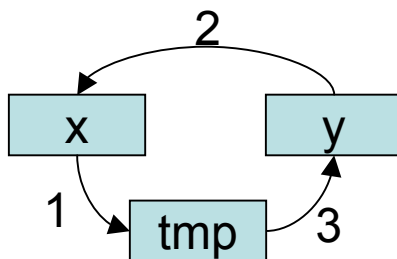
```
swap2(&c,&d); // przekazanie parametrow przez wskazanie
```

```
// na zmienne
```

```
printf("Zmienne a, b po wykonaniu funkcji swap1: %d, %d\n",a,b);
```

```
printf("Zmienne c, d po wykonaniu funkcji swap2: %d, %d\n",c,d);
```

```
}
```



```
void
```

```
swap1(int x, int y)
```

```
{ int tmp;
```

```
tmp=x;
```

```
x=y;
```

```
y=tmp;}
```

```
void
```

```
swap2(int *x, int *y)
```

```
{ int tmp;
```

```
tmp=*x;
```

```
*x=*y;
```

```
*y=tmp;}
```

Wskaźniki i tablice

- Jeśli wskaźnik pokazuje na pewien element tablicy, to zwiększenie wskaźnika o 1 spowoduje, że będzie on pokazywał na kolejny element tablicy, np.:

```
int tab[5]={1,3,4,5,6};
```

```
int *t_ptr;
```

```
t_ptr=&tab[2]; // wskaźnikowi t_ptr przypisano adres 3 elementu tablicy
```

```
t_ptr=t_ptr+1; // wskaźnik zwiększono o jeden i teraz pokazuje na 4  
// element tablicy
```

- Żeby wskaźnik wskazywał poprzedni element tablicy, należy wskaźnik zmniejszyć o jeden.

- Nazwa tablicy jest wskaźnikiem na jej początek! Przykładowo:

```
int tab[5]={1,3,4,5,6};
```

```
int *t1_ptr, *t2_ptr;
```

```
t1_ptr=&tab[0];
```

```
t2_ptr=tab;
```

Oba wskaźniki t1_ptr i t2_ptr pokazują na to samo miejsce w pamięci.

- Przykładowy program: [14 wsk tab.sln](#)

Tablice wielowymiarowe

- Tablicę 2-wymiarową można przedstawić jako pewien zestaw tablic 1-wymiarowych np.:
`float tab1[3][4];`
tab1 można interpretować jako tablicę 3-elementową złożoną z tablic 4-elementowych.
- Tablicę 3-wymiarową można traktować jako zestaw tablic 2-wymiarowych itd.
- W przypadku tablicy 2-wymiarowej indeksy można traktować jako numer wiersza i numer kolumny.
- Dostęp do elementów tablicy uzyskuje się najprościej przez podanie odpowiedniego zestawu indeksów np.:

```
int a[3][2]=      {      {2,3},
                   {      {4,8},
                   {      {1,4}
                   };

int c;
a[0][0]=0;      // elementowi o indeksie (0,0) nadaj wartość 0;
c=a[0][1];      // zmiennej c przypisz zawartość elementu tablicy a o indeksach
                //(0,1)
```
- Przykładowy program: [15 tab 2d.sln](#)

Struktury I

- Struktura jest obiektem złożonym z jednej lub kilku zmiennych, być może różnych typów.
- Struktury można deklarować w następujący sposób:

a) przez zastosowanie słowa kluczowego „struct”:

```
struct point          // deklaracja struktury
{
    int x;
    int y;
};
struct point pt;     // utworzenie obiektu typu struct point
```

b) przez zastosowanie słowa „struct” i metody definiowania nowych typów danych przy pomocy słowa kluczowego „typedef”:

```
typedef struct point  // deklaracja struktury
{
    int x;
    int y;
} PUNKT;
PUNKT pt;            // utworzenie obiektu typu PUNKT
```

Struktury II

- Elementom struktury można przypisać początkowe wartości w momencie inicjalizacji:

```
struct point                                // deklaracja struktury
{
    int x;
    int y;
};
struct point pt={10,20};                    // utworzenie i inicjalizacja obiektu typu struct
point
```
- Poza inicjalizacją do pól struktury można odwołać się przy pomocy operatora „.”:

```
struct point                                // deklaracja struktury
{
    int x;
    int y;
};
struct point pt;                            // utworzenie obiektu typu struct point
pt.x=10;                                    // nadanie wartości 10 polu x struktury
pt.
pt.y=20;
```
- Dopuszczalne jest zagnieżdżanie struktur, np.:

```
struct point {int x; int y};
struct rect{struct point pt1; struct point pt2};
```

Struktury III

- Aby uzyskać dostęp do odpowiednich pól danych należy posłużyć się kilkakrotnie operatorem “.”:

```
struct point {int x; int y};  
struct rect{struct point pt1; struct point pt2};  
struct rect screen;  
screen.pt1.x=5;
```

- Można zdefiniować wskaźnik na strukturę i przy jego pomocy odwoływać się do elementów struktury:

```
struct point {int x; int y}; // definicja struktury  
struct point *point_ptr; // definicja wskaźnika  
struct point p1; // utworzenie obiektu typu “struct point”  
int a,b;  
point_ptr=&p1; // przypisanie wskaźnikowi “point_ptr” adresu  
struktury „p1”  
point_ptr->x=12; // zastosowanie operatora “->” do uzyskania  
dostępu do pola // struktury  
  
b= p1.y;  
a= point_ptr->y;
```

Struktury IV

- W języku C dopuszczalne jest tworzenie funkcji działających w następujący sposób na strukturach:

a) funkcja może zwracać strukturę w całości np.:

```
struct point makepoint(int x, int y);
```

b) struktura może być argumentem wywołania funkcji:

```
struct point addpoint(struct point p1, struct point p2);
```

c) argumentem wywołania funkcji może być wskaźnik na strukturę:

```
struct point addpoint(struct point *p1_ptr, struct point *p2_ptr);
```

- Możliwe jest tworzenie tablic struktur:

```
struct klucz {      char litera;  
              int licznik;
```

```
};
```

```
struct klucz statystyka[]=
```

```
{      {'a',0},
```

```
      {'b',0},
```

```
      {'c',0}
```

```
};
```

- Przykładowy program: [16 struct.sln](#)

Podstawowe typy zmiennych

- W języku C są 2 podstawowe typy zmiennych:
 - Zmienne automatyczne – definiowane na początku bloku – są lokalne w danym bloku i są niszczone po wyjściu z bloku.
 - Zmienne zewnętrzne/globalne – definiowane poza blokami i funkcjami – są one widoczne dla wszystkich bloków, mogą służyć do komunikacji pomiędzy funkcjami.

```
#include <stdio.h>
int globalna = 12;
void zmien_globalna(void);

void main(void)
{int lokalna =3;
 globalna=lokalna;
 printf("%d\n",globalna);
 zmien_globalna();
 printf("%d\n",globalna);
}
void zmien_globalna(void)
{    globalna = 5;}
```


3
5

Operacje na plikach I

- Przetwarzanie plików w języku C odbywa się zawsze w trzech etapach:
 - otwarcie pliku (funkcja `fopen()`)
 - zapis lub odczyt do/z pliku (funkcje `fgetc()`, `fputc()`, `fscanf()`, `fprintf()`)
 - zamknięcie pliku (funkcja `fclose()`).
- Komunikacja z plikiem odbywa się przez wskaźnik do "uchwyty do pliku":
`FILE* plik;`
- Pełna postać deklaracji funkcji `fopen` ma postać:
`FILE* fopen(char* name, char *mode);`
Parametr `name` powinien zawierać ścieżkę dostępu do pliku, który chcemy otworzyć. Parametr `mode` powinien zawierać tryb, w jakim plik ma być otwarty. Wybrane tryby otwarcia pliku mają postać:
 - "r" - plik będzie otwarty do czytania;
 - "w" - plik będzie otwarty do zapisu, jeśli plik o podanej nazwie istnieje, to zostanie usunięty z dysku, a następnie ponownie utworzony;
 - "a" - plik jest otwarty do dopisywania na końcu.
- Funkcja `fopen` w przypadku pomyślnego nawiązania komunikacji z plikiem zwraca wskaźnik na obiekt typu `FILE`. W przypadku braku pliku funkcja zwraca `NULL (0)`.

Operacje na plikach II

- Funkcje umożliwiające zapis lub odczyt zawartości pliku korzystają z uzyskanego wskaźnika na obiekt typu FILE.
- Przykładowo odczyt pojedynczego znaku z pliku może się odbywać następująco:
FILE *plik;
char c;
plik=fopen("\\autoexec.bat","r");
c=fgetc(plik);
- Zapis pojedynczego znaku do pliku może odbywać się następująco:
FILE *plik;
plik=fopen("\\tekst1.txt","w");
fputc('a',plik);

Operacje na plikach III

- Możliwy jest również zapis i odczyt danych tekstowych w sposób sformatowany:
// odczyt z pliku:
FILE *plik;
float dana;
plik=fopen("\\dane.txt","r");
fscanf(plik,"%f",&dana);
//zapis do pliku:
FILE *plik;
float dana=3.4;
plik=fopen("\\dane.txt","w");
fprintf(plik,"%f",dana);
- Przed zakończeniem działania programu, w którym odbywała się komunikacja z plikami dyskowymi należy zamknąć otwarte uprzednio pliki. Służy do tego funkcja:
fclose(plik);.